

Додаток В

ПРОГРАМА

стимулювання розвитку професійної Я-концепції майбутніх психологів за допомогою формування учбово-професійної мотивації

Основна мета розвивальної програми полягає у стимулюванні розвитку професійної Я-концепції майбутніх психологів за допомогою формування мотивації учіння.

Завданнями програми стимулювання розвитку професійної Я-концепції майбутніх психологів за допомогою формування учбово-професійної мотивації є:

- формування сприятливого соціально-психологічного клімату та оптимізація міжособистісних стосунків в тренінговій групі;
- підвищення рівня знань студентів-психологів про сутність поняття самосвідомості, професійної Я-концепції, самоактуалізації та мотивації учіння, як механізму розвитку професійної Я-концепції;
- стимулювання розвитку професійної самосвідомості майбутніх психологів, шляхом усвідомлення власних індивідуально-психологічних особливостей, професійно важливих якостей та учбово-професійних мотивів;
- формування позитивного відношення до професії психолога;
- стимулювання розвитку мотивації самовдосконалення майбутнього психолога, усвідомлення особистих перешкод на шляху професійної самореалізації;
- стимулювання розвитку мотиваційно-сислової сфери особистості майбутнього психолога та активізація процесів самопізнання;
- активне застосування усвідомлених учасниками експериментальної групи змін в мотиваційній сфері та професійній самосвідомості в подальшій учбово-професійній діяльності.

Запропонована розвивальна програма була побудована на таких **основних принципах:**

- принцип відповідності змісту експериментальних впливів особливостям формування мотивації учіння майбутніх психологів, направленою на стимулювання розвитку їх професійної Я-концепції;

- принцип пріоритетності внутрішньої мотивації над зовнішнім впливом. Реалізація цього принципу передбачає створення умов для актуалізації тенденції до саморозвитку майбутнього психолога, тобто до самоактуалізації;

- принцип рефлексивності мотивів, який розгортається у процесі пізнання та вдосконалення власної мотиваційної сфери студентом – психологом шляхом перенесення своїх мотивів на іншого та споглядання їх нібито збоку;

- принцип активності, який полягає в тому, що процес формування мотивації учіння студента-психолога повинен включати в себе пізнавальну активність студентів як у процесі групової взаємодії так і активно задіювати їх потенціал до самостійного пізнання та самовдосконалення;

- принцип проблематизації свідомості та діяльності. Який полягає в тому, що актуалізація конфлікту мотивів в мотиваційній сфері особистості студентів-психологів активізує процеси смислоутворення, що сприяє розвитку їх професійної самосвідомості;

- принцип наступності етапів і завдань формуючого експерименту, який забезпечує перенос результатів у реальну соціальну діяльність;

- принцип цілостного розвитку особистості, який полягає в тому, що будь який вплив направлений на розвиток або вдосконалення певних якостей майбутнього психолога сприяє розвитку його особистості в цілому.

Підготовчий етап

Реалізовується за допомогою інформаційного, інструментального та мотиваційного блоків.

Інформаційний блок. *Мета* інформаційного блоку полягає в підвищенні рівня знань студентів-психологів про сутність поняття самосвідомості, професійної Я-концепції, самоактуалізації та мотивації учіння, як механізму розвитку професійної Я-концепції.

Інструментальний блок. *Метою* інструментального блоку є стимулювання розвитку професійної самосвідомості майбутніх психологів, шляхом усвідомлення власних індивідуально-психологічних особливостей, професійно важливих якостей та учбово-професійних мотивів.

Мотиваційний блок. *Мета:* формування позитивної мотивації до участі у програмі. Оптимізація міжособистісних стосунків (комунікативний блок СПТ учбово-професійної мотивації, який відображений у додатку Д).

Заняття 1.

1. Міні-лекція на тему: «Сутність поняття самосвідомості, її структура та рівнева будова». Обговорення. (30 хв.)
2. Вивчення методики вивчення учбових мотивів А.Реана та В.Якуніна в модифікації Н.Бадмаєвої. (30 хв.)
3. Вправа 1. «Сніжній ком». (30 хв.)

Заняття 2.

1. Міні-лекція на тему: «Професійна Я-концепція, як різновид соціально-специфічної самосвідомості». Обговорення. (30 хв.)
2. Вивчення тесту-опитувальника А.Мехрабіана для визначення мотивації досягнення, запропонованого М.Ш.Магомед-Еміновим. (30 хв.)
3. Вправа 2. «Я радий тебе бачити...». (30 хв.)

Заняття 3.

1. Міні-лекція на тему: «Самоактуалізація, як головний процес формування професійної Я-концепції психолога». Обговорення. (30хв.)
2. Вивчення тесту визначення смисложиттєвих орієнтацій Д.О.Леонт'єва. (30 хв.)
3. Вправа 3. «Театр: п'єса, яка влаштує всіх». (30 хв.)

Заняття 4.

1. Міні-лекція на тему: «Співвідношення мотивації та мотиву в сучасних психологічних дослідженнях». Обговорення. (30хв.)
2. Вивчення тесту – опитувальника самовідношення (Столін В.В., Пантілеєв С.Р.). (30 хв.)
3. Вправа 4. «Взаємні презентації». (30 хв.)

Заняття 5.

1. Міні-лекція на тему: «Особливості мотивації учіння в студентському віці та проблема формування мотивів». Обговорення. (30хв.)
2. Вивчення тесту знаходження кількісного вираження рівня самооцінки (С.А.Будассі). (30 хв.)
3. Вправа 5. «Один день з життя студента». (30 хв.)

Основний етап

Реалізовується за допомогою мотиваційного, когнітивного та регулятивного блоків.

Мотиваційний блок.

Мета: стимулювання розвитку учбово-професійної мотивації навчання майбутнього психолога (представляє собою мотиваційний блок СПТ учбово-професійної мотивації).

Когнітивний блок.

Мета полягає в стимулюванні розвитку професійно значущих якостей майбутніх психологів.

Регулятивний блок.

Метою регулятивного блоку є стимулювання розвитку мотиваційно-сміслової сфери особистості майбутнього психолога та активізація процесів самопізнання.

Заняття 6.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)

2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)

3. Вправа 6. «Настанови іншим». (30 хв.)

Заняття 7.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)

2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)

3. Вправа 7. «Інтерв'ю». (30 хв.)

Заняття 8.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 8. «10 заповідей». (30 хв.)

Заняття 9.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 9. «Активізуй уяву». (30 хв.)

Заняття 10.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 10. «Емоційне насичення». (30 хв.)

Заняття 11.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 11. «Гарячий стілець з сірниками». (30 хв.)

Заняття 12.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 12. «Аналіз своїх виправдань». (30 хв.)

Заняття 13.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 13. «Об'ява». (30 хв.)

Заняття 14.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 14. «Внутрішній саботажник». (30 хв.)

Заняття 15.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 15. «Трансформація». (30 хв.)

Заняття 16.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 16. «Упевненість у своїх здібностях». (30 хв.)

Заняття 17.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 17. «Похвальна Грамота». (30 хв.)

Заняття 18.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 18. «Придумайте девіз». (30 хв.)

Заняття 19.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 19. «Створи собі ситуацію успіху». (30 хв.)

Заняття 20.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 20. «Архітектор». (30 хв.)

Заняття 21.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 21. «Сформулюй позитивний «Я-образ»». (30 хв.)

Заняття 22.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 22. «Робота чи діяльність?». (30 хв.)

Заняття 23.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 23. «Автопортрет по колу». (30 хв.)

Заняття 24.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 24. «Мої життєві та професійні плани». (30 хв.)

Заняття 25.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 25. «5 кроків». (30 хв.)

Заняття 26.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 26. «Кращий професійний мотив». (30 хв.)

Заняття 27.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 27. «Уявна розмова зі своєю професією». (30 хв.)

Заняття 28.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 28. «Самопрезентація». (30 хв.)

Заняття 29.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 29. «Три ім'я». (30 хв.)

Заняття 30.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 30. «Вертушка скаржників». (30 хв.)

Заняття 31.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 31. «Нічні дятли». (30 хв.)

Заняття 32.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 32. «Альпініст». (30 хв.)

Заняття 33.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 33. «Дитячий альбом». (30 хв.)

Заняття 34.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)
2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)
3. Вправа 34. «Естетизація й обожнювання предмета діяльності». (30 хв.)

Заняття 35.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)

2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)

3. Вправа 35. «Талант та свобода». (30 хв.)

Заняття 36.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)

2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)

3. Вправа 36. «Комісійний магазин». (30 хв.)

Заняття 37.

1. Висвітлення одним із студентів-психологів біографії одного з видатних вітчизняних чи зарубіжних психологів на вибір та визначення його професійних якостей. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30хв.)

2. Висвітлення одним із студентів-психологів найбільш актуального для нього конфлікту мотивів із наявних. Обговорення. Групова та особистісна рефлексія. (30 хв.)

3. Вправа 37. «Прес-конференція: 10 років потому». (30 хв.)

Заключний етап

Реалізовується за допомогою рефлексивного блоку.

Рефлексивний блок

Метою є усвідомлення студентом результатів участі у корекційно-розвивальній програмі та забезпечення їх активного використання в учбово-професійній та інших сферах життєдіяльності (містить рефлексивний блок СПТ учбово-професійної мотивації).

Заняття 38.

1. Аналіз учбово-професійних мотивів та професійно-важливих якостей майбутніх психологів сформованих в ході корекційно - розвивальної програми та фіксація позитивної динаміки розвитку їх мотиваційної сфери та професійної самосвідомості. (60 хв.)
2. Вправа 38. «Чарівна рука». (30 хв.)

Заняття 39.

1. Бесіда з майбутніми психологами щодо деталізації та усвідомлення ними сфер застосування отриманих здібностей. (60 хв.)
2. Вправа 39. «Що в ньому нового?» (30 хв.)

Заняття 40.

1. Бесіда з майбутніми психологами по результатам їх письмової оцінки участі в програмі на основі отриманих результатів у власних щоденниках та визначення перспектив розвитку професійної Я-концепції та мотивації учіння. (60 хв.)
2. Вправа 40. «Остання зустріч». (30 хв.)